

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2021

Marking Scheme

Croatian

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

I. dio

[30 bodova]

1. Objasnite svojima riječima sljedeće pojmove:

- a) očaravaju (2) *čine da se tko zadivi, opčini, ushiti, zavede*
- b) provedbe (5) *izvršenje, ostvarenje čega; implementacija*
- c) „da **se** trebam **odužiti**“ (7) *uzvratiti kome za kakvo dobro ili za uslugu, vratiti dug*
- d) „da **se** malo **obuzdam**“ (12) *zadržati se u granicama poželjnog ili dopuštenog; savladati, zauzdati, ukrotiti se*
- e) „ne sadim...**gdje mi se prohtije**“ (5) *gdje mi dođe želja, a nije moguće ili se ne pristoji; gdje nije prilično; tamo gdje mi se ushtjedne*

[5 × 1 bod]

2. Opišite, na temelju teksta, ali svojim riječima, što to Vladimir Dimić radi već 33 godine, zašto to čini i na koji način?

[5 bodova]

Vladimir Dimić već 33 godine u gradu Zagrebu samoinicijativno i o svome trošku sadi stabla kako bi vratio dug planetu Zemlji od kojeg besplatno dobivamo kisik. Iako ih sadi ilegalno, on stabla ne sadi stihijski, nego planirano i samo tamo gdje je Zrinjevac već predvidio mjesto za stablo, ali im se sadnica osušila. On radi sve isto kao i radnici Zrinjevca, samo što sadnicama nakon sadnje poklanja više njege i redovito ih zalijeva, ponekad se dižući i u ranu zoru.

3. Nakon 33 godine rada u tajnosti Vladimir Dimić odlučio je sa svojom pričom izići u javnost. Opišite, na temelju teksta, ali vlastitim riječima, zašto se na to odlučio, što mu je bila glavna motivacija?

[5 bodova]

Vladimir Dimić je, prešavši pedesetu, odlučio sa svojom neobičnom pričom izići u javnost i dopustiti da se o njegovom hobiju snimi dokumentarni film zato što bi želio da i drugi ljudi čuju za njegovu ideju i njome se inspiriraju. Bit će zadovoljan ako njegova priča nadahne makar jednog gledatelja da posadi barem jedno drvo.

4. „Pitate me zašto sadim... Iskreno - zbog osjećaja duga prema planetu Zemlji, jer besplatno dobivamo kisik. Mi to uzimamo ‚zdravo za gotovo‘, olako. Osjećam da se trebam odužiti za to što dobivam.“ Slažete li se s Vladimirom Dimićem, mislite li da bismo se se majci prirodi trebali odužiti za sve ono što nam pruža? Objasnite zašto se slažete ili ne slažete.

[5 bodova]

Na primjer:

- *U potpunosti se slažem s mišljenjem Vladimira Dimića i podržavam njegovo djelovanje. Ljudski rod predugo samo iskorištava obilje koje nam priroda pruža i ne živi u skladu s njezinim zakonima. Globalno zatopljenje, klimatske promjene i sve veći broj elementarnih nepogoda pokazuju nam kako je takvo ponašanje neodrživo. Čovjek ne može samo grabiti, mora nešto i pružiti nazad u znak zahvalnosti. Ljudi često misle kako kao pojedinci ne mogu učiniti ništa, kako njihov pojedinačni doprinos ne može ništa značajno promijeniti, ali mislim kako se upravo pojedinačnim djelovanjem može promijeniti trenutni katastrofalni*

smjer. Sama pokušavam činiti sve što mogu – razdavam otpad, ne onečišćujem prirodu kad u njoj boravim, sudjelujem u grupnom uklanjanju otpada s prirodnih površina, iz rijeka i s obala mora. Svojim primjerom pokušavam potaknuti i ljude u svojoj okolini da čine isto.

- *Ne slažem se mišljenjem Vladimira Dimića, smatram da zaštita prirode ne bi trebala biti pojedinčeva odgovornost, nego bi vlade i velike korporacije (industrija) trebale osigurati da se otpad ne proizvodi na takav način da šteti prirodi. Svojim malim djelovanjem pojedinac ne može ostvariti neki veći doprinos i nešto značajnije promijeniti.*
- *Ne slažem se s mišljenjem Vladimira Dimića – kad bi velik broj pojedinaca djelovao proizvoljno i anarhično poput njega, prirodi bi se prije moglo naškoditi, nego za nju učiniti nešto dobro.*
- *Ne podržavam mišljenje Vladimira Dimića – priroda je oduvijek imala fluktuacije od hladnih do vrućih klimatskih razdoblja: trenutno globalno zatopljenje je posve normalno i priroda će se sama vratiti na normu koja joj najbolje odgovara. Osim toga, nemoguće je uništiti svemir, čak i ako Zemlja bude potpuno uništena.*

5. Vladimir Dimić drveće je sve ove godine sadio ilegalno. Mislite li da njegovi postupci – iako nezakoniti – mogu biti moralno opravdani ako se u vidu ima krajnji cilj? Iscrpno argumentirajte svoj odgovor! [5 bodova]

Na primjer:

- *Slažem se s navedenom tvrdnjom da svaki cilj, ako je dovoljno moralan, opravdava sredstva kojima se do njega dolazi. Etično djelovanje ne znači da čovjek mora biti naivan, nepraktičan ili da očekuje savršeno djelovanje koje može postojati samo u idealnom, ali ne i u stvarnom svijetu. Upravo suprotno, istinski idealist ima istinsku potrebu oživjeti svoj san. Bez toga, bez istinske namjere da ga pretvori u djelo, njegov san ostaje puka želja, čista fantazija.*
- *Ne, cilj nikada ne opravdava sredstvo, nego obasjava sredstvo svojim vlastitim svjetlom. Djelovati u svjetlu viših ciljeva u životu znači plemenito djelovati i smatram da su postupci neodvojivi od onoga što se njima nastoji postići.*
- *Odgovor na ovo pitanje ovisi o tome koje ciljeve i koja sredstva koristimo da bismo ih postigli. Ako su ciljevi dobri i plemeniti, sredstva koja koristimo da bismo ih postigli su također dobri i plemeniti, onda da, cilj opravdava sredstvo. Međutim, to nije ono na što većina ljudi misli kada koristi ovaj izraz. Većina to koristi kao izgovor da postigne ciljeve putem bilo kojih sredstava, bez obzira koliko bili nemoralni, nezakoniti ili neugodni. Ono što ta tvrdnja danas obično znači je nešto poput: „Nije bitno kako dođeš do toga što želiš. Bitno je da to dobiješ“.*

6. Vladimir Dimić u desetom odlomku kaže kako sadnja stabala za njega „ima pomalo religiozan karakter“. „Osjećam to kao neku svoju obavezu. Gledajte, ljudi svašta moraju, a ja u životu moram saditi“.

Svakoga od nas nešto pokreće u životu, daje mu smisao, svakome je od nas u životu nešto važno. Što je to u vašem životu? [5 bodova]

Na primjer:

- *U životu me pokreće glazba i ne mogu zamisliti nijedan dan bez slušanja ili stvaranja glazbe. Bez svega bih u životu mogao, ali bez glazbe moj život jednostavno ne bi imao smisla. Već sad sam siguran da će mi glazba odrediti život i da ću se njome baviti i profesionalno.*
- *U životu me pokreće snažno suosjećanje koje imam prema slabijima, starijima i nesretnijima od sebe. Aktivno pomažem u lokalnim humanitarnim organizacijama i to su trenuci u tjednu i životu u kojima se osjećam istinski živom i ispunjenom. Pomaganje drugima doista daje smisao mojem životu.*
- *Želim studirati medicinu i jednog dana postati kirurg i spašavati ljudske živote. Od malih nogu znam što želim biti u životu i sve što u životu radim obojeno je tim ciljem. U potpunosti sam posvećena učenju i stjecanju dobrih ocjena kako bih mogla ostvariti svoj san.*
-

II. dio

[40 bodova]

Napišite esej (minimalno 300 riječi) o jednoj od sljedećih tema:

1. „Svaki zid predstavlja jedna vrata” - Ralph Waldo Emerson

ili

2. ”Ne možete izmišljati svoje vlastite činjenice samo zato što vam se ne sviđa to što čujete.” (Greta Thunberg)

*učenici trebaju napisati esej (minimalno 300 riječi) u kojem će pokazati da razumiju značenje zadane/odabrane teme

